

Muzyczna lekcja sztuki europejskiej w 100. rocznicę urodzin Zbigniewa Herberta

REŻ. KAROLINA LABAHUA

WYSTĘPUJĄ:

aktorzy Teatru Klasyki Polskiej: Dariusz Kowalski, Lidia Sadowa i Jarosław Gajewski. Gościnnie wystąpi Jadwiga Jankowska-Cieślak

MUZYKA:

Maja Kleszcz, Marta Maślanka

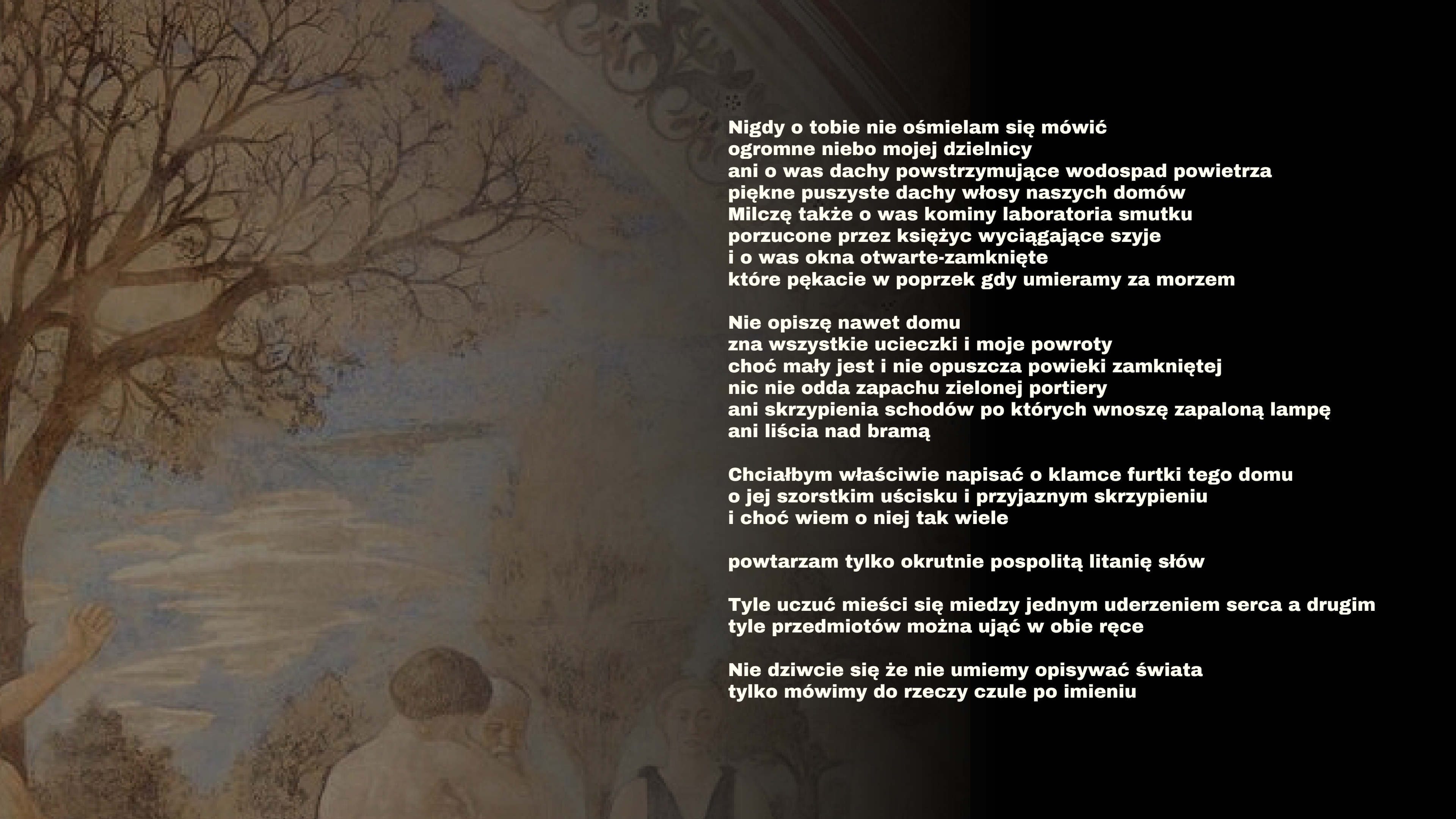
JADWIGA JANKOWSKA-CIEŚLEK:

polska aktorka teatralna, filmowa i telewizyjna. Była pierwszą Polką nagrodzoną Złotą Palmą dla najlepszej aktorki na Festiwalu Filmowym w Cannes za główną rolę w filmie “Inne spojrzenie” (1982).

Dwukrotnie laureatka Złotych Lwów za najlepszą główną rolę kobiecą na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych za filmy Sam na sam (1977) i Wezwanie (1997) oraz laureatka Polskiej Nagrody Filmowej Orła za najlepszą główną rolę kobiecą w filmie Rysa (2008).

W 1979 została odznaczona Brązowym Krzyżem Zasługi. W 2007, na wniosek Prezydenta RP, została uhonorowana Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w 2009 otrzymała Złoty Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

**Nigdy o tobie nie ośmielałam się mówić
ogromne niebo mojej dzielnicy
ani o was dachy powstrzymujące wodospad powietrza
piękne puszyste dachy włosy naszych domów
Milczę także o was kominy laboratorium smutku
porzucone przez księżyc wyciągające szyje
i o was okna otwarte-zamknięte
które pękacie w poprzek gdy umieramy za morzem**

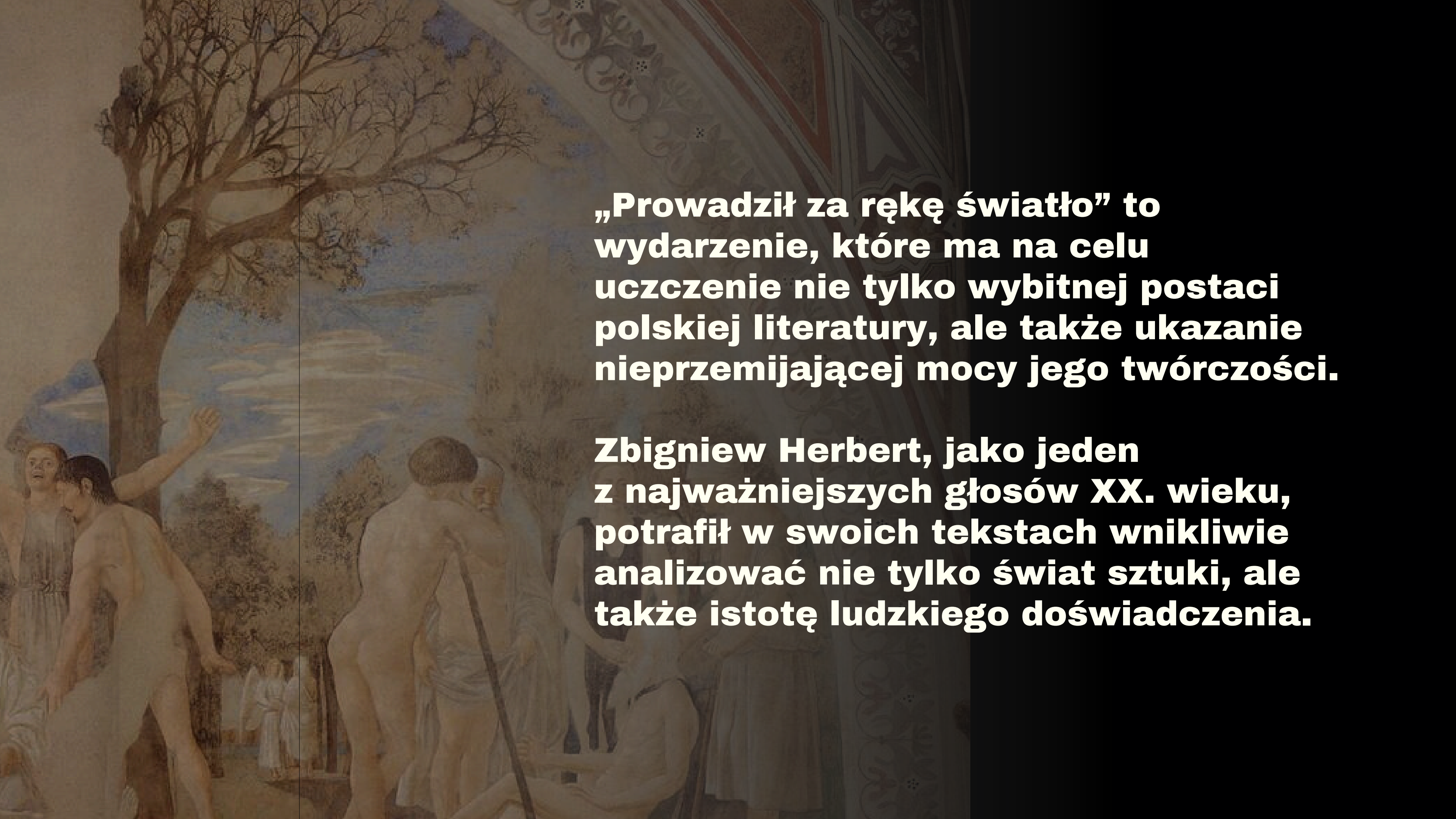
**Nie opiszę nawet domu
zna wszystkie ucieczki i moje powroty
choć mały jest i nie opuszcza powieki zamkniętej
nic nie odda zapachu zielonej portiery
ani skrzypienia schodów po których wnoszę zapaloną lampę
ani liścia nad bramą**

**Chciałbym właściwie napisać o klamce furtki tego domu
o jej szorstkim uścisku i przyjaznym skrzypieniu
i choć wiem o niej tak wiele**

powtarzam tylko okrutnie pospolitą litanię słów

**Tyle uczuć mieści się między jednym uderzeniem serca a drugim
tyle przedmiotów można ująć w obie ręce**

**Nie dziwcie się że nie umiemy opisywać świata
tylko mówimy do rzeczy czule po imieniu**

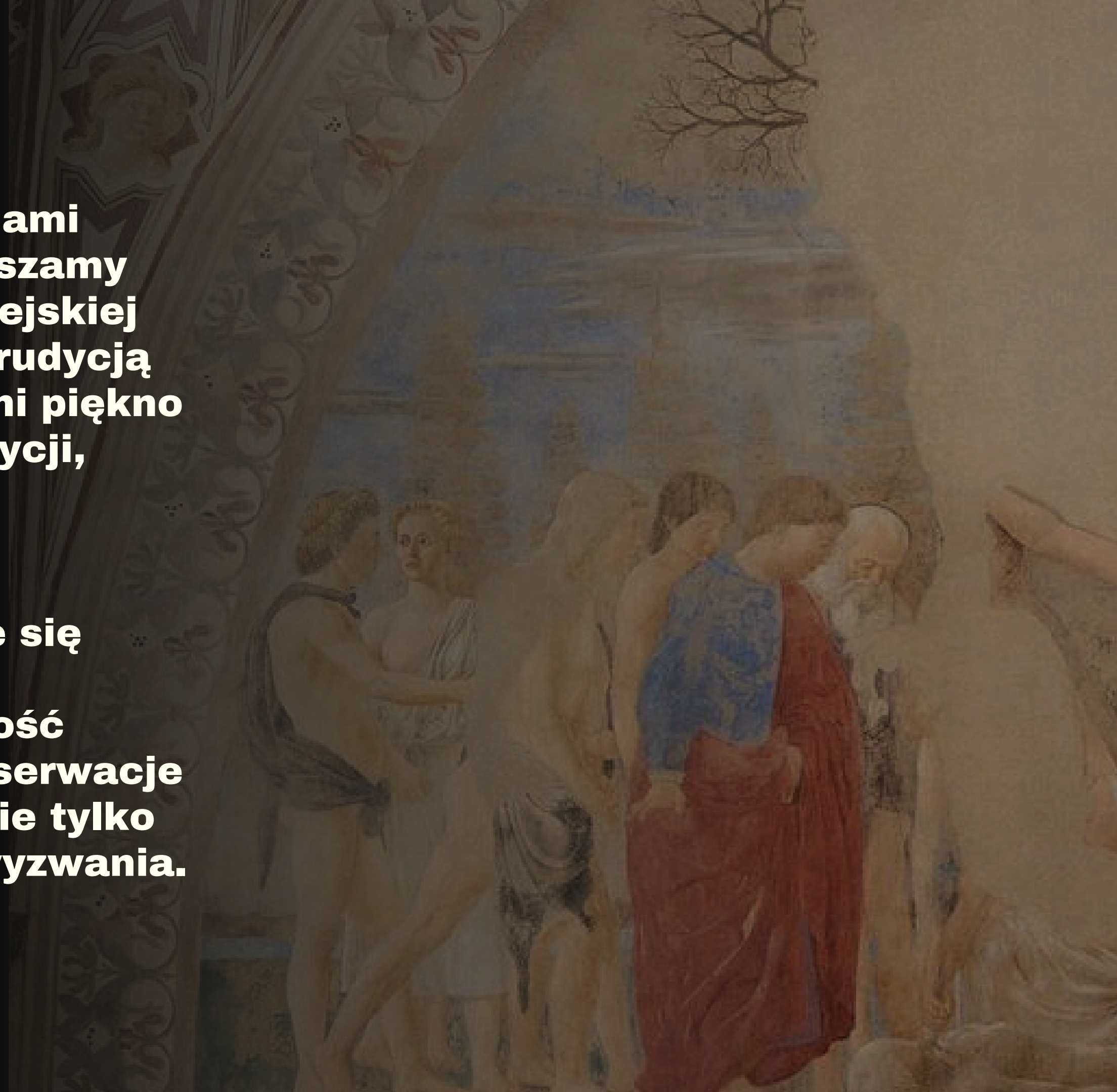

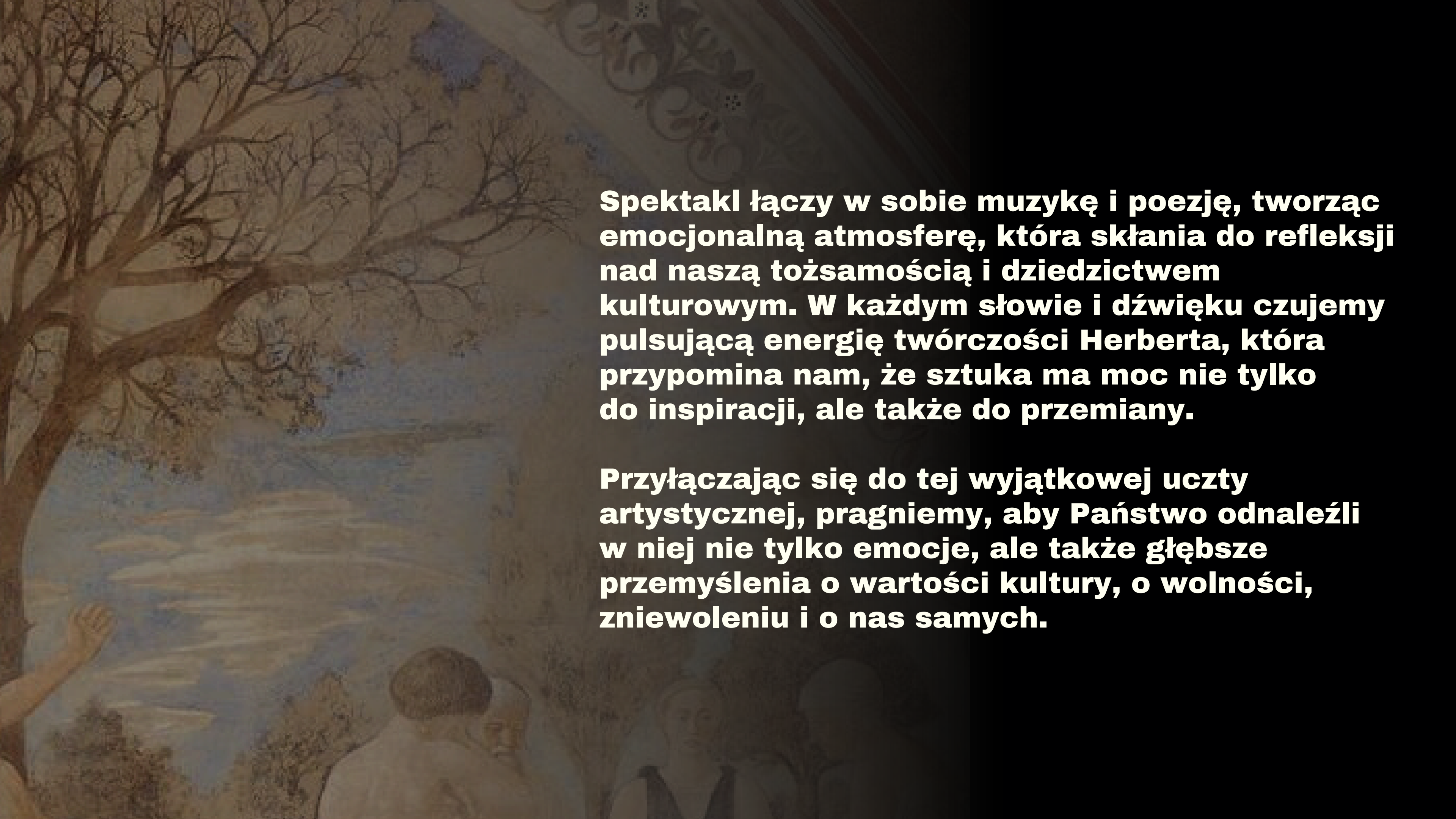
„Prowadził za rękę światło” to wydarzenie, które ma na celu uczczenie nie tylko wybitnej postaci polskiej literatury, ale także ukazanie nieprzemijającej mocy jego twórczości.

Zbigniew Herbert, jako jeden z najważniejszych głosów XX. wieku, potrafił w swoich tekstach wnikliwie analizować nie tylko świat sztuki, ale także istotę ludzkiego doświadczenia.

W spektaklu zainspirowanym esejami z „Barbarzyńcy w ogrodzie” zapraszamy Państwa do podróży w głąb europejskiej kultury, gdzie autor z niezwykłą erudycją i wrażliwością odkrywa przed nami piękno architektury, malarstwa oraz tradycji, które od wieków kształtują naszą cywilizację.

Herbert, jako „barbarzyńca”, staje się przewodnikiem po świecie, w którym przeszłość i teraźniejszość współistnieją, a jego wnikliwe obserwacje pozwalają nam lepiej zrozumieć nie tylko historię, ale także współczesne wyzwania.

Spektakl łączy w sobie muzykę i poezję, tworząc emocjonalną atmosferę, która skłania do refleksji nad naszą tożsamością i dziedzictwem kulturowym. W każdym słowie i dźwięku czujemy pulsującą energię twórczości Herberta, która przypomina nam, że sztuka ma moc nie tylko do inspiracji, ale także do przemiany.

Przyłączając się do tej wyjątkowej uczty artystycznej, pragniemy, aby Państwo odnaleźli w niej nie tylko emocje, ale także głębsze przemyślenia o wartości kultury, o wolności, zniewoleniu i o nas samych.

ZBIGNIEW HERBERT

(1924–1998) był jednym z najwybitniejszych polskich poetów i eseistów, cenionym zarówno w kraju, jak i za granicą. Jego twórczość charakteryzowała się głębokim moralnym przesłaniem, refleksją nad historią i kulturą, a także subtelnym, ironizującym tonem.

Najbardziej znany jest z cyklu wierszy o Panu Cogito, symbolicznym bohaterze, który staje w obliczu etycznych dylematów i pytań o kondycję ludzką. Herbert był także eseistą i dramatopisarzem, a jego eseje, jak np. „Barbarzyńca w ogrodzie”, łączą refleksję nad sztuką z filozoficznymi rozważaniami. W czasach PRL-u był aktywnym krytykiem reżimu komunistycznego, co uczyniło go ikoną niezależnej kultury.

**Są tacy którzy w głowie
hoduja ogrody
a włosy ich są ścieżkami
do miast słonecznych i białych**

**łatwo im pisać
zamykają oczy
a już z czoła spływają
ławice obrazów**

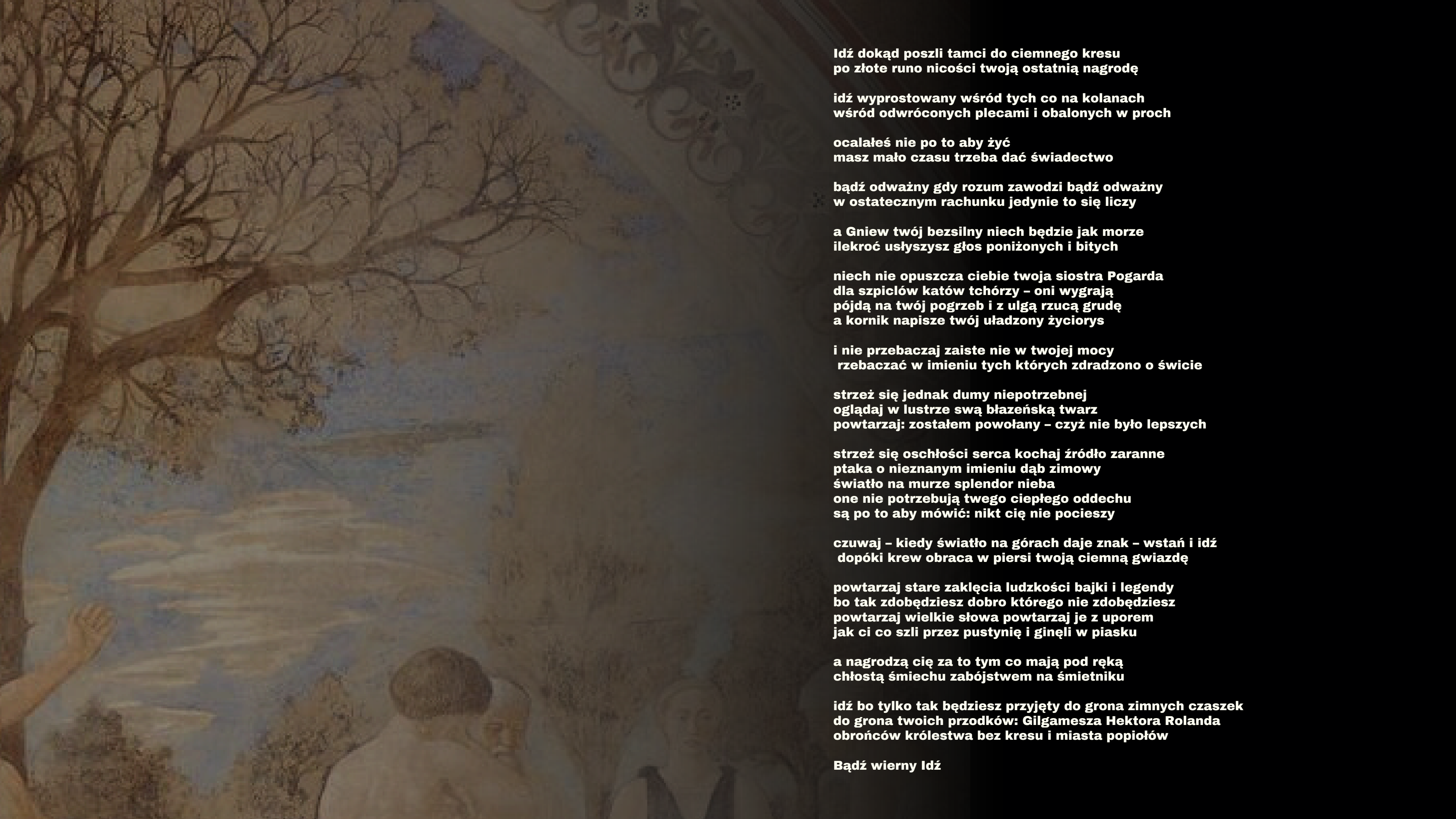
**moja wyobraźnia
to kawałek deski
a za cały instrument
mam drewniany patyk**

**uderzam w deskę
a ona mi odpowiada
tak – tak
nie – nie**

**innym zielony dzwon drzewa
niebieski dzwon wody
ja mam kołatkę
od niestrzeżonych ogrodów**

**uderzam w deskę
a ona podpowiada
suchy poemat moralisty
tak – tak
nie – nie**

**Idź dokąd poszli tamci do ciemnego kresu
po złote runo nicości twoją ostatnią nagrodę**

**idź wyprostowany wśród tych co na kolanach
wśród odwróconych plecami i obalonych w proch**

**ocalałeś nie po to aby żyć
masz mało czasu trzeba dać świadectwo**

**bądź odważny gdy rozum zawodzi bądź odważny
w ostatecznym rachunku jedynie to się liczy**

**a Gniew twój bezsilny niech będzie jak morze
ilekroć usłyszysz głos ponizonych i bitych**

**niech nie opuszcza ciebie twoja siostra Pogarda
dla szpiclów katów tchórzy – oni wygrają
pójdą na twój pogrzeb i z ulgą rzuca grudę
a kornik napisze twój uładowy życiorys**

**i nie przebaczaj zaiste nie w twojej mocy
rzebaczać w imieniu tych których zdradzono o świcie**

**strzeż się jednak dumy niepotrzebnej
oglądaj w lustrze swą błazeńską twarz
powtarzaj: zostałem powołany – czyż nie było lepszych**

**strzeż się oschłości serca kochaj źródło zaranne
ptaka o nieznanym imieniu dąb zimowy
światło na murze splendor nieba
one nie potrzebują twego ciepłego oddechu
są po to aby mówić: nikt cię nie pocieszy**

**czuwaj – kiedy światło na górach daje znak – wstań i idź
dopóki krew obraca w piersi twoją ciemną gwiazdę**

**powtarzaj stare zaklęcia ludzkości bajki i legendy
bo tak zdobędziesz dobro którego nie zdobędziesz
powtarzaj wielkie słowa powtarzaj je z uporem
jak ci co szli przez pustynię i ginęli w piasku**

**a nagrodzą cię za to tym co mają pod ręką
chłostą śmiechu zabójstwem na śmietniku**

**idź bo tylko tak będziesz przyjęty do grona zimnych czaszek
do grona twoich przodków: Gilgamesza Hektora Rolanda
obrońców królestwa bez kresu i miasta popiołów**

Bądź wierny Idź